

• SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLÂM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

• Yazı İşleri Müdürü :

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

SELÂM	...	İSLÂM MEDENİYETİ
İMAN VE AHLÂK BUHRANI		Ebul Hasan Ali NEDEVÎ Ter.: Selâhaddin KAYA
İSLÂM'IN GARP DÜŞÜNCESİ ÜZERİNDEKİ TESİRLERİ	...	Prof. Friedrich HEILER Ter.: Rekin ERTEM
İSLÂM, SADELİK VE KOLAYLIKLAR DİNİDİR	...	Mehmed SOFUOĞLU
İSLÂMİYETİN GETİRDİKLERİ TEVRAT VE İNCİL'DE	...	Prof. Muhammed ALİ Ter.: Dr. S. MEHMEDOĞLU
RUVEYM B. AHMED	...	Dr. A. Subhi FURAT
ZULMETTEN NÜRA (Şiir)	...	Yaşar FERSAHOĞLU
MEVLÂNAMIZIN SÖZLERİ VE HÂLİNDEN ALINACAK DERSLER	...	Ord. Prof. Dr. A. S. ÜNVER
İSLÂM MEDENİYETİNDE İLİM HAYATI	...	M. Zekâi KONRAPA
İSLÂM MEDENİYETİ (Şiir)	...	Hayrünnisa ÇİGDEM
ASR-I SEÂDETTE YAHÜDİLER		M. Hulûsi BOLAY
İÇ ZİYNET (Şiir)	...	Cahit ZARİFOĞLU
A. HAMDİ AKŞEKİ	...	Veli ERTAN
BİR ÖĞRETMENİN VASIFLARI		Dr. N. HACİEMİNOĞLU
İSLÂMİN İKTİSADİ ESASLARI		Hamdi MERT
ÂŞİK (Şiir)	...	A. Şeref GÜZELYAZICI
KELİMELELER DÜNYASINDAN		Prof. Dr. F. K. TİMURTAŞ
İBRAHİM PADİŞAH	...	Emine İşınsu OKÇU
SUALLERE CEVAPLARIMIZ	...	Gazi MERT
HABERLER	...	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K.: 1315
Tel. : 22 46 02

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **ŞÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş. : **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Sekreter :
Erdoğan ATAĞ

Ressam :
Gürbüz AZAK
Mustafa EREN

Kişiler PULCU Kişiler
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 6
Basıldığı Tarih : 24 Ocak 1968

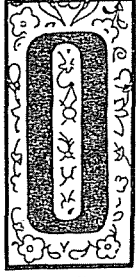
ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.
Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır.
Yabancı Memleketlere İki katı.
Bir sayısı : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kapak: 2 renk 2.500 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

ORTAÇAĞDAN beri islâm, avrupanın fikrî hayatına kuvvetli tesirlerde bulunmuştur. İlk büyük iskolastik ilâhiyatçılardan olan Thomas Aquinas, meşhur islâm filozofları İbni Sîna ve İbni Rüşd'e minnettar kalmıştır.

Ortaçağ iskolastiği, Arabca mahsul-ler sayesinde Aristo'nun eserlerine sahip olabilmıştır.

Aydınlanma devrinde (2) eski hıristiyan tenkitçileri, Muhammed'e (S.A.V.) karşı ciddi takdirlerle yerlerini almışlardır. Onsekizinci asırda, Kur'ân'ın bir tercümesini neşreden Quedlinburg'lu Alman papazı Konsistorialrat Boysen, hıristiyanlığı methettikten sonra en mantıkî din olarak ta İslâmiyet'i methetmiştir.

Almanya'nın en büyük şiir dâhisi Goethe, farsçada bulduğu en güzel şiir tarzıyla islâm sofizmine bağlanmıştır. «West-Östlicher Divan» adlı şiir kitabında gerekli izahlarla İran mistisizmini anlatan Goethe, Almanya'da şark heycanının Magna Carta'sı olmuştur. Yine bir Alman şarkiyatçısı olan Hans Heinrich Schraeder, «Goethes Erlebnis des Ostens» isimli eserinde Goethe üzerinde İran şiirinin büyük tesirlerini göstermiştir. Bilhassa Goethe, İran şâiri Hafız'a hayranlık duymuş ve ona şöyle seslenmiştir:

«Hafız! Bir kimsenin kendisini onunla bir tutması ne büyük bir gurur (cüretkârlık) dur.

**Hafız, ben sadece seninle
Yarışmak istiyorum.
Sevinci ve ızdırabı
Biz ikiz kardeşler paylaşabiliriz.»**

GOETHE, daha ziyâde mistikî fikirlerle yok olmaya (fenâfilah, yani Hindistan'da Nirvana karışığı) kendini kaptırmıştı. Ateşe olan aşkından kendini alevler arasına bırakıveren kelebek misâlini de kullanmıştır. Fakat o, bu mistik fikre, edebî bir ifade verir:

**«Ve elde edemedikçe sen
Ölme ve doğma maharetini.
Zavallı bir misâfirsin
Bu karanlık dünyada.»**

Her ne kadar, Goethe üzerinde İslâm mistisizmi tesirli olmuşsa da onun şu güzel mısranda İslâmın esasını anlıyan bazı batı yazarları tarafından bu tesirin daha ziyâde

Batı Düşüncesinde İslâm'ın Tesirleri⁽¹⁾

Prof. Friedrich HEILER

(Alman Şarkiyatçısı)

ÇEVİREN : Rekin ERTEM

ahlâkî ve estetik yönde olduğu itiraf edilmiştir:

«İslâm'ın mânâsı Allah'a teslim olmak demektir biz hepimiz İslâm yaşıyoruz ve ölüyoruz.»

Diğer bir alman büyüğü de, islâmî şiiri batıya açıklayan, birçok lisan bilen ve aynı zamanda mistik bir şâir olan Friedrich Rückert'tir. Yeni şarkiyatçılardan biri de Hammer Purgstall'dır. O'da iran şiirlerini almanya'da tanıtmıştır. Birçok ingiliz, alman ve fransız edipleri de islâm tarihi ve dilini araştırmaya önem vermişlerdir. Bu meşhurlardan ikisi Noeldeke ve Goldziher'dir. Batı yazarları tarafından neşredilen «The Encyclopedia of Islam» ise, garphıların islâm dînini derin bir şekilde anlamağa çalışmalarının bir delili olarak gösterilebilir. Bugün bu doğu dîni üzerinde en iyi otoritelerden biri, Roma Katolik kilisesine mensup olmakla beraber, islâm dîninin büyük hayranı ve müslüman-hıristiyan kardeşliğinin baş üyesi olan fransız edibi Louis Massignon'dur. İslâmiyet hakkında otoritelerden biri de, Ankara Üniversitesi Dinler tarihi profesörü alman Anemaria Schimmel'dir. İslâm dîni üzerindeki ilmi çalışmalarını neşretmekle kalmamış, büyük İslâm mutasavvufu M. Celâleddin Rûmî'nin rûhî tesirleri altında kalarak iran gazel tarzında mistik şiirleri içine alan «The Song of the Red Pipe» yazmıştır. Avrupada islâm hayranlığı ve mütehasşislerinden başka hı-

ristiyanlıktan islâmiyete geçmiş müslüman topluluklar da vardır.

Bu mühtedilerden birisi, pek fazla okunan «ALLAH-HU» adlı eserinde hayat hikâyesini yazan meşhur Macar edibi Germanus'dur.

Böylece, geçen bir kaç asırda ve zamanımızda doğunun mânevi değerlerinin batı düşüncesi üzerindeki büyük tesirlerini görürüz. Doğu ve batının birbirlerine ait olduğunu, belki alman şâirlerinin prensi Gothe kadar hiç kimse kuvvetlice belirtmemiştir.

İki dünya arasındaki bu samimî yakınlığı ifade eden güzel mısraları, «West-Östlicher Divan» adlı eserinde okuyabiliriz:

**Kendini ve başkalarını bilen
İtiraf etmelidir burada.**

Doğu ve Batı

Ayrılamaz (birbirinden).

**Doğu ve Batı-bu iki âlem arasında
Sarsılabiliriz bizler düşüncede,
Doğu ve batı arasında gidip**

gelmekten

Hiçbir şey daha iyi olamaz.

Bütün doğu Allah'ın

Bütün batı Allah'ın (3)

Kuzey ve güney ülkeler

Elinde dinlenirler.

(1) The Islamic Review, April 1961 den alınmıştır.

(2) İskolastisizm'in sona erip, Rasyonalizmin başladığı devirdir. Bu da Yeniçağa tekabül eder (Çev.).

(3) «De ki; Doğu da batı da Allah'ındır.» Bakara Sûresi, 142. âyet (Çev.).